

**АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ
ПРАКТИЧНОЇ
ПСИХОЛОГІЇ**

Збірник наукових праць

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

17 травня 2024 р., м. Одеса

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
STATE INSTITUTION "SOUTH UKRAINIAN NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NAMED AFTER K.D. USHYNsky"**

*(Department of General and Differential Psychology,
Department of Psychiatry, Medical and Special Psychology,
Department of Theory and Methods of Practical Psychology)*

MOLDOVA STATE UNIVERSITY

(Department of Psychology)

UNIVERSITY OF THE NATIONAL EDUCATION COMMISSION, KRAKOW

(Institute of Psychology)

VILNIUS UNIVERSITY

(Institute of Psychology)

JOHNS HOPKINS UNIVERSITY

(Department of Psychology & Brain Sciences)

ODESA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY

(Department of Language and Psychological and Pedagogical Training)

KHARKIV NATIONAL PEDAGOGICAL

UNIVERSITY NAMED AFTER H. S. SKOVORODA

(Department of Psychology)

CLASSICAL PRIVATE UNIVERSITY

(Department of Practical Psychology)

VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

(Department of Psychology)

ODESA ASSOCIATION OF PSYCHOLOGISTS

**ACTUAL PROBLEMS
OF PRACTICAL PSYCHOLOGY**

Collection of scientific works

International Scientific and Practical Internet Conference

May 17, 2024

Odessa – 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

*(кафедра загальної та диференціальної психології,
кафедра психіатрії, медичної та спеціальної психології,
кафедра теорії та методики практичної психології)*

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ

(кафедра психології)

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ КОМІСІЇ НАРОДНОЇ ОСВІТИ В КРАКОВІ

(Інститут психології)

ВІЛЬНЮСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(Інститут психології)

УНІВЕРСИТЕТ ДЖОНСА ГОПКІНСА

(кафедра психології та досліджень про мозок)

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(кафедра мовної та психолого-педагогічної підготовки)

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

(кафедра психології)

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(кафедра практичної психології)

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

(кафедра психології)

ОДЕСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Збірник наукових праць

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

17 травня 2024 року

Одеса – 2024

ПСИХОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПЕРІОД ВОЄННОГО НАПРУЖЕННЯ

Стеблина А.О., Дідух М.Л.	283
ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ШКОЛЯРІВ ДО НАВЧАННЯ	
Плавкова Л.С.	285
ПРОЯВ ТРИВОЖНОСТІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА САМООЦІНКУ У МОЛОДІ	
Чекан М.О.	289
ЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ БАТЬКІВ ТА ВЧИТЕЛІВ НА САМООЦІНКУ ПІДЛІТКІВ	
Урбанович А. П.	292
ДИТЯЧИЙ СТРАХ ЯК ОСОБЛИВИЙ ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН	
Іванькова А. Г., Денисенко А.О.	294
УСПІШНІСТЬ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА ЇЇ ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	
Бондар К.В., Денисенко А.О.	297
ПРОЯВ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ МІЖ ДІТЬМИ ТА БАТЬКАМИ ТА УМОВИ ЇХ ПРОФІЛАКТИКИ	
Павутницька А. С.	301
ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В СІМ'Ї ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ	
Кускова О. В., Чебикін О.Я.	304
ВЗАЄМОЗ'ЯЗОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ З УСПІШНІСТЮ В НАВЧАННІ	
Бєбіна О.М.	309
ПРОЯВИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ В МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИНАХ В ОНЛАЙН-СЕРЕДОВИЩІ ПІДЛІТКІВ	
Солод Є.Є.	317

Секція V.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ У РОБОТІ ПСИХОЛОГА-КОНСУЛЬТАНТА У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

ПСИХОЛОГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Скалецька Є., О., Карпич І. А.	321
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЗИТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ У ПАЦІЄНТІВ З ПСИХОСОМАТИЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ	
Гапатин С.В., Чугуєва І. Є.	323
ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА СІМ'ЯМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	
Овощнікова М., Бабаян Ю.О.	325

3. Жадленко І., Панов М. Сучасні підходи до проблеми психосоматичних розладів // Innovations and prospects of world science. Proceedings of XIII International Scientific and Practical Conference. – Vancouver, Canada, 17-19 August 2022.
4. Дементьєва І. Г. Психосоматичні розлади у вимушено переміщених осіб під час війни // Психологічні засади розвитку, психодіагностики та корекції особистості в системі безперервної освіти : Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – 2022. – № 32. – С. 2972.
5. Савенкова І. І. Психосоматична єдність людини. – Первомайськ : “Буг-Прес”, 2007.
6. Савенкова І. І. Клінічна психологія: навчальний посібник. – Миколаїв : Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2018.
7. Свиридчук В., Меліченко Т. Стреси воєнного часу та їх вплив на психосоматичний стан людини // Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи : Збірник наукових праць. – Житомир, 2023.
8. Хаустова О. О., Коваленко Н. В. Аналіз психопатологічних особливостей розладів психіки та поведінки у вимушених переселенців // Архів психіатрії. – 2016. – Т. 22, № 1. – С. 17-21.
9. Чабан О., Хаустова О., Асанова А., Трачук Л., Асонов Д. Практична психосоматика: діагностичні шкали : Навчальний посібник. – 2019.
10. Kirillov I. Positive Psychosomatics – 2020. – Режим доступу: https://doi.org/10.1007/978-3-030-33264-8_15.
11. Messias E., Peseschkian H., Cagande C. Positive Psychiatry, Psychotherapy and Psychology Clinical Applications: Clinical Applications – 2020. – Режим доступу: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-33264-8>.
12. Peseschkian N. Positive Psychosomatics: Clinical Manual of Positive Psychotherapy – AuthorHouse UK, 2016. – 654 с.
13. Remmers A. The Psychosomatic Arc in Therapy // The Global Psychotherapist. – 2022. – Vol. 2. – С. 69-73. – DOI: 10.52982/lkj161.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА СІМ'ЯМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Овощнікова М., Бабаян Ю.

*Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(м. Одеса, Україна)*

У зв'язку з початком повномасштабної війни, кількість військовослужбовців збільшилась. Під час служби багато з них отримують не тільки фізичні, а ще й психологічні травми, які призводять до неможливості їм соціалізуватися. Сім'ї тих військовослужбовців, що повернулись також потребують психологічної допомоги, як і ті, що втратили їх.

Психологічна допомога – галузь практичного застосування психології, орієнтована на підвищення соціально-психологічної компетентності людей і надання психологічної допомоги як окремій людині, так і групі чи організації. Це безпосередня робота з людьми, спрямована на вирішення різного роду психологічних проблем, пов'язаних з труднощами в міжособистісних стосунках, а також глибинних особистісних проблем [1].

Види психологічної допомоги О.Ф. Бондаренко поділяє на: психологічне консультування; психологічну корекцію; кризові втручання (інтервенцію); психологічну реабілітацію; психологічний тренінг; психотерапію [1].

Умовами ефективної комунікації є:

1. Спілкування: регулярні телефонні дзвінки, переписки в соцмережах, відеочати.
2. Прагнення до відносин, які можуть гарантувати підтримку усіх членів родинивійськового або ветерана за будь-яких зовнішніх умов;
3. Пошуки соціальної та психологічної підтримки у військовій спільноті;
4. Пошуки підтримки за межами військової спільноти, наприклад, від терапевтаабо групи підтримки, що може відкрити нову перспективу та отримати додаткові ресурси;
5. Сімейна терапія (за потреби), яка має допомогти членам сім'ї покращити спілкування, розробити стратегії подолання труднощів та зміцнити стосунки.

Це також може надати членам сім'ї безпечний простір для вираження своїх почуттів та вирішення конфліктів.

Не останню роль, у житті військового, грає стресостійкість його та родини – це здатність людини справлятися зі стресом, адаптуватися до нього та відновлюватися після нього, для підвищення якої існує безліч стратегій, але ось деякі з них:

- 1) Шукати підтримку в інших, це можуть бути близькі, члени сім'ї, групи длялюдей, що опинилися у схожій ситуації чи психолог.
- 2) Дбати про себе. Здорове харчування, фізичні вправи підуть на користь.
- 3) Медитації, дихальні вправи - допоможуть зменшити тривогу та заспокоїтись.
- 4) Пошук сенсів. Роздуми над тим, які уроки були витягнуті з травматичногодосвіду, чи допомога іншим, які пережили подібний досвід.

Література

1. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: (Учб. посібник для студентів ст. курсів психол. фак. та від-нь ун-тів). Харків: Фоліо, 1996. 237 с.
2. Буковська О.О. Психологічна допомога сім'ям військовослужбовців, які повертаються із зони бойових дій. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Психологічні науки*. 2015. Вип. 128. С.29-32.
3. Ресурсна психологія та психотерапія. <https://arpp.com.ua/molfa-hub/psychological-support-for-families-of-military-personnel-and-veterans/2024>